

نظام پارلمانی یا نظام ریاستی؟

حاکمیت باید تصمیم بگیرد که نظام پارلمانی حاکم باشد یا نظام ریاستی. نظام دویپایه در کشور کارآمدی ندارد.

به گزارش سایت خبری پرسون، انتخاب نمایندگان مردم در پارلمان از سطح شهرستان به سطح استان ارتقا یابد تا سطح تصمیم گیری ملی شود. این اظهارات الیاس نادران نماینده مردم تهران در صحن علنی مجلس در شرایطی است که این روزها جامعه چالش‌های متعددی را پیش روی خود می‌بیند تا بتوان به این موضوع بپردازد که از این دو حالت کدام یک می‌تواند گره‌گشای باشد و آرامش را به جامعه تزریق کند؛ «نظام پارلمانی» یا «نظام ریاستی»

در همین رابطه در گفت‌وگو با محمد جواد حق‌شناس، عضو حزب اعتماد ملی و احمد بخشایش، نماینده‌ادوار مجلس این موضوع را بررسی کرده است»

محمد جواد حق‌شناس، عضو حزب اعتماد ملی در این رابطه به «آرمان امروز» گفت: اساسا طرح نظام پارلمانی یا ریاستی در شرایطی که این روزها در آن «قرار داریم، موضوعی فرعی است. در واقع در موقعیتی که بخشی در کشور به برخی رفتارها معترض هستند و به دلیل نادیده‌انگاشتن حقوق‌شان به‌طور جدی اعتراض دارند، اینکه نظام پارلمانی اداره شود یا ریاستی اهمیتی ندارد. اینکه شرایط خوب نیست، مردم روز به روز فقیرتر می‌شوند و قالب جامعه احساس می‌کنند محدودیت‌های زیادی را تحمل می‌کنند، ربطی به پارلمانی یا ریاستی بودن شیوه اداره امور ندارد.

باید گفت، در سه دهه اخیر شاهد نادیده گرفته شدن «آزادی انتخاب» یا همان «انتخاب کردن و انتخاب شدن» است که همه مشکلات ریشه در همین مساله دارد. در واقع وقتی که با چنین چالش جدی‌ای روبرو هستیم، اساسا شکل مدیریت نظام چندان تغییری در اصل قضیه به وجود نمی‌آورد. او افزود: پس از پیروزی انقلاب و تأسیس جمهوری اسلامی در دهه اول با اینکه پست نخست‌وزیری بود، به دلیل تعارضی که بین رئیس‌جمهوری یا نخست‌وزیر پیش آمد، اینطور تشخیص داده شد که یکی از این دو پست برچیده شود که به‌قائده «نخست‌وزیری» از نظام سیاسی و مدیریتی کشور حذف شد نظامی ریاستی شد که در سه دهه اخیر تجربه‌اش کردیم. اما تقریباً در همه دولت‌های این ۳۰ سال، رئیس‌جمهوری با مقام ارشد نظام وارد چالشی جدی می‌شد تا عملاً برای پیشبرد برنامه‌های‌شان چالشی جدی را پیش‌روی خود ببینند. یعنی دولت‌های خاتمی، احمدی‌نژاد و روحانی با این مساله مواجه بودند.

حق‌شناس توضیح داد: به‌دلیل همین اختلاف‌های گاه‌وبی‌گاه گروهی به این فکر افتاده‌اند اداره کشور را به سمت پارلمانی ببرند. آنهم پارلمانی که زائیده انتخاباتی باشد که کاندیداها با نظارت استصوابی فرصت رقابت را پیدا کرده‌اند تا فقط یک سلیقه خاص! بتواند در مجلس نماینده داشته باشد و در نتیجه همان‌ها هم با انتخاب نخست‌وزیر، دولت را بر طبق سلیقه خودشان بچینند.

محمد جواد حق‌شناس در پایان گفت: در نهایت باید گفت، مساله اصلی چیزی جز «حقوق مردم» و «حق آزادی مردم» نیست. یعنی نظام چه پالمانی باشد چه ریاستی، باید مردم فرصت حق انتخاب در انتخابات داشته باشند تا گروهی خاص! نتواند نظر و سلیقه‌اش را بر همه اقشار مردم اعمال کند.

احمد بخشایش، نماینده‌ادوار مجلس در گفت‌وگو با «آرمان امروز» درباره تفاوت‌های نظام پارلمانی و ریاستی اظهار داشت: کشورهای جهان بر اساس شیوه‌های مختلفی سیستم خود را اداره می‌کنند. به‌عنوان مثال کشور آمریکا نظام ریاستی دارد. به‌این معنی که رئیس‌جمهوری فصل‌الخطاب است و مثلاً در زمان «سیل» مردم را به آرامش دعوت می‌کند و برای آغاز و پایان جنگ هم امکان تصمیم‌گیری دارد. یک نظام‌هایی هم پارلمان را فصل‌الخطاب می‌دانند. مثل اندونزی یا ترکیه پیش از اردوغان که در این حالت پارلمان رئیس‌جمهوری را انتخاب می‌کند و رئیس دولت باید به پرسش‌های نماینده‌های مجلس پاسخ بدهد و آنها را قانع کند.

فعال سیاسی اصولگرا در ادامه گفت: نظام‌هایی هم در این بین هستند که نیمه‌پارلمانی و نیمه‌ریاستی هستند. مثل فرانسه مردم هم دولت و هم مجلس را انتخاب می‌کنند که این نهادها در قبال مردم مسئولیت دارد. جمهوری اسلامی ملغمه‌ای از همه اینها است.

احمد بخشایش در پایان گفت: مساله این است، تا زمانی که فساد، رانت‌خواری، تبعیض، ترجیح مصالح سیاسی و جناحی به منفعت ترجیح داده شود، چه در نظام پارلمانی و چه در نظام ریاستی نمی‌توانیم برنامه‌هایی اصولی را جلو ببریم، در نتیجه نه‌تنها نمی‌توانیم به توسعه برسیم، بلکه روز به روز با تهدیدها و مانع‌های بیشتری روبرو خواهیم شد.

منبع: آرمان امروز